

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Prof. dr Andrzej ZOLL

00-090 Warszawa
Al. Solidarności 77

Tel. centr. 551 77 00
Fax 827 64 53

Warszawa, 15.04. 2003 r.

36038

RPO-427801-III/2003/AS

Pan
prof. dr Jerzy HAUSNER
Minister Gospodarki, Pracy
i Polityki Społecznej

Szanowny Panie Ministrze,

Uprzejmie informuję, że napływają do mnie skargi od osób pobierających świadczenia rentowe na podstawie umowy pomiędzy Rzeczpospolitą Polską i Republiką Czechosłowacką o ubezpieczeniu społecznym z dnia 5 kwietnia 1948 r. (Dz. U. z 1949 r. Nr 6, poz. 34).

Przedmiotem skarg jest przede wszystkim przeprowadzona od 1 stycznia 2003 r. zmiana trybu wypłaty świadczeń. Na mocy postanowień Porozumienia zawartego w dniu 10 grudnia 2002 r. między Ministrem Pracy i Polityki Społecznej Rzeczypospolitej Polskiej a Ministrem Pracy i Spraw Socjalnych Republiki Czeskiej w sprawie wypłaty czeskich świadczeń emerytalno-rentowych Zakład Ubezpieczeń Społecznych wyłączony został z dalszego pośrednictwa w wypłacie świadczeń czeskich dla osób uprawnionych, zamieszkałych na terytorium Polski. Czeska instytucja ubezpieczeniowa wybrała Poczta Polska do wypłaty swoich świadczeń dla osób zamieszkałych na terytorium Polski. Niestety, uzgodnionej zmianie trybu wypłaty świadczeń nie towarzyszyła odpowiednia zmiana przepisów regulujących w szczególności kwestie poboru miesięcznych zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych oraz zasad opłacania składki na ubezpieczenie zdrowotne.

Poczta Polska, dokonując wypłaty takich emerytur i rent, nie jest obowiązana przepisami ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.

U. z 2000 r. Nr 14, poz. 176 ze zm.) do poboru - tak jak np. banki wypłacające emerytury i renty z zagranicy - zaliczek miesięcznych, ani też zmniejszać zaliczkę o kwotę składki na ubezpieczenie zdrowotne, pobieranej do 31 marca 2003 r. zgodnie z przepisami ustawy z dnia 6 lutego 1997 r. o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym (Dz. U. Nr 28, poz. 153 ze zm.).

W konsekwencji na osoby pobierające czeskie świadczenia rentowe nałożono dodatkowe obowiązki związane z opłacaniem zaliczki na podatek dochodowy oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne.

Skargi dotyczą także zasad rozliczania świadczeń. Oczywiste jest, iż instytucje obu państw wywiązują się ze swych zobowiązań pieniężnych w walucie swego państwa (art. 6 ust. 1 umowy). Tym niemniej do 31 grudnia 2002 r. osoby uprawnione pobierały należne im świadczenia rentowe z Czech w walucie wymiennej - dolarach amerykańskich. Obowiązujący od 1 stycznia br. system rozliczeń, polegający na przeliczaniu należności z koron na złote za pośrednictwem dolarów amerykańskich, jest w opinii skarżących niekorzystny, gdyż prowadzi do obniżenia wysokości pobieranych świadczeń.

Pragnę podkreślić, iż do 31 grudnia 1990 r., tj. do momentu, gdy płatności świadczeń realizowane były w walutach narodowych, stosownie do § 4 pkt 1 porozumienia w sprawie wypłaty świadczeń oraz przeprowadzania kontroli administracyjnej i lekarskiej z dnia 21 października 1970 r. (Dziennik Urzędowy Komitetu Pracy i Płacy z 1971 r. Nr 1, poz. 2), kwota przysługująca uprawnionej osobie przeliczana była na złote z korony czeskiej według kursu Narodowego Banku Polskiego.

Wydaje się, że wobec wymiennalności zarówno korony czeskiej jak i złotego nie ma przeszkód, aby czeska i polska instytucja ubezpieczeniowa rozliczały się ze swoich zobowiązań w walutach narodowych.

Działając na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz.U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147) uprzejmie proszę Pana Ministra o zajęcie stanowiska wobec przedstawionych problemów.

Z wyrazami szacunku

/-/